

6. ODPADY

Odpady to wszystkie nieprzydatne substancje i przedmioty, których posiadacz pozbywa się, zamierza pozbyć się lub jest obowiązany do ich pozbycia się. Inaczej mówiąc są to wszystkie niespożytkowane produkty bytowej i gospodarczej działalności człowieka. Charakter i wielkość wytwarzanych odpadów zależą od jakości i dostępności surowców, technologii produkcji i postępu technicznego, poziomu życia ludności i konsumpcji dóbr materialnych oraz od poziomu etyki ekologicznej.

Odpady są jednym z najważniejszych problemów środowiskowych w Polsce i na świecie. Jest to problem narastający, ze względu na rosnącą liczbę ludności, zwiększającą się produkcję dóbr konsumpcyjnych oraz coraz szybszy postęp technologiczny, powodujący coraz krótszą „długość życia” niektórych grup produktów, szczególnie tych powszechnego użytku. W Polsce obecnie wytwarza się 135 milionów ton odpadów. W tym 124 milionów ton to odpady przemysłowe, a 11 milionów ton odpadów to odpady komunalne.

Do podstawowych zasad gospodarki odpadami należy:

1. zapobieganie powstawaniu odpadów oraz ograniczanie ich ilości oraz negatywnego oddziaływania odpadów na środowisko przy wytwarzaniu i użytkowaniu produktów i po zakończeniu ich użytkowania;

2. zapewnienie zgodnego z zasadami ochrony środowiska odzysku;

3. zapewnienie zgodnego z zasadami ochrony środowiska unieszkodliwiania odpadów.

Ze względu na miejsce powstawania odpady dzielimy na odpady przemysłowe i komunalne.

Niezwykle istotnym problemem w Polsce jest zapewnienie wynikających ze zobowiązań unijnych odpowiednich poziomów odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych, pojazdów wycofanych z eksploatacji oraz zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, poprzez tworzenie sieci instalacji i urządzeń do odzysku i unieszkodliwiania odpadów.

Monitoring gospodarki odpadami na terenie województwa dolnośląskiego realizowany jest przez WIOŚ we Wrocławiu na podstawie danych pozyskiwanych w ramach:

- prowadzenia i aktualizacji bazy danych Karty Składowisk i Karty Spalarni, które zastąpiły prowadzoną do 2007 roku bazę SIGOP,
- działalności kontrolnej WIOŚ,
- wojewódzkiej bazy o wytwarzaniu i gospodarowaniu odpadami prowadzonej przez Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego.

Odpady komunalne

Odpady komunalne wytwarzane na terenie województwa dolnośląskiego w największej części to odpady pochodzące z gospodarstw domowych. Ważnym źródłem strumienia tego rodzaju odpadów są także obiekty infrastruktury, tj. handel, usługi, zakłady rzemieślnicze, zakłady produkcyjne w części socjalnej, targowiska, szkolnictwo i inne. Należy wliczyć w to także odpady uliczne i nieczystości gromadzone w zbiornikach bezodpływowych.

Na terenie województwa dolnośląskiego w 2010 roku zebrano łącznie 923,6 tys. Mg odpadów komunalnych, w tym:

- 639,7 tys. Mg z gospodarstw domowych,
- 239,1 tys. Mg z handlu, małego biznesu, biur i instytucji,
- 44,8 tys. Mg z usług komunalnych.

W latach 2000–2010 masa odpadów w przeliczeniu na 1 mieszkańca oscylowała w pobliżu wartości 300 kg, w 2010 r. wynosiła 321 kg. Jest to więcej niż średnia krajowa, która pod koniec 2009 r. wynosiła 264 kg odpadów komunalnych na osobę.

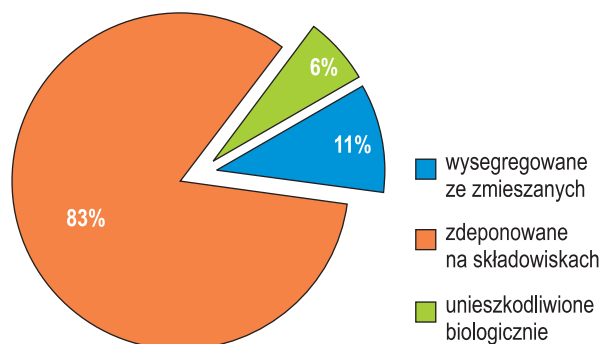
Na Dolnym Śląsku dominują systemy zbierania zmieszanych odpadów komunalnych. W postaci zmieszanej zbiera się około 95% masy wszystkich zbieranych odpadów komunalnych. Głównym sposobem unieszkodliwiania

odpadów komunalnych jest tutaj w dalszym ciągu deponowanie ich na składowiskach. W 2010 r. procesowi składowania poddano 766,8 tys. Mg odpadów.

Największe ilości odpadów komunalnych zostały zebrane na terenie miast Wrocławia i Legnicy, powiatów wałbrzyskiego, świdnickiego i kłodzkiego. Najmniejszą ilość zgromadzono na terenie powiatów górowskiego, wołowskiego, milickiego i strzelińskiego.

Odpady komunalne stanowią ważne źródło surowców wtórnych. Selektywna zbiórka pozwala zmniejszyć masę odpadów deponowanych na składowiskach. Od-

Wykres 6.1. Bilans odpadów komunalnych w roku 2010 w województwie dolnośląskim (źródło: GUS)

pady są skupowane, gromadzone w specjalnie do tego celu przygotowanych pojemnikach, a także selekcjonowane na terenie składowisk. Ilość selektywnie zebranych odpadów komunalnych na terenie województwa dolnośląskiego sukcesywnie wzrasta. W 2010 r. wyniosła 70 757,1 Mg. Mimo, że procent wyselekcjonowanych odpadów jest coraz większy, w dalszym ciągu wynosi on mniej niż 10% ogólnej masy zagospodarowanych odpadów komunalnych.

Według danych WIOŚ w województwie dolnośląskim na 31 grudnia 2010 r. funkcjonowało 50 składowisk przyjmujących odpady komunalne. Składowiska te charakteryzują się dużym zróżnicowaniem pod względem spełniania wymagań formalno-prawnych, stopnia wyeksploatowania, wyposażenia technicznego, czy też ilości przyjmowanych odpadów.

Fot. 6.1. Składowisko odpadów w m. Smolna-Gręboszyce (gm. Oleśnica) (fot. Beata Meinhardt)

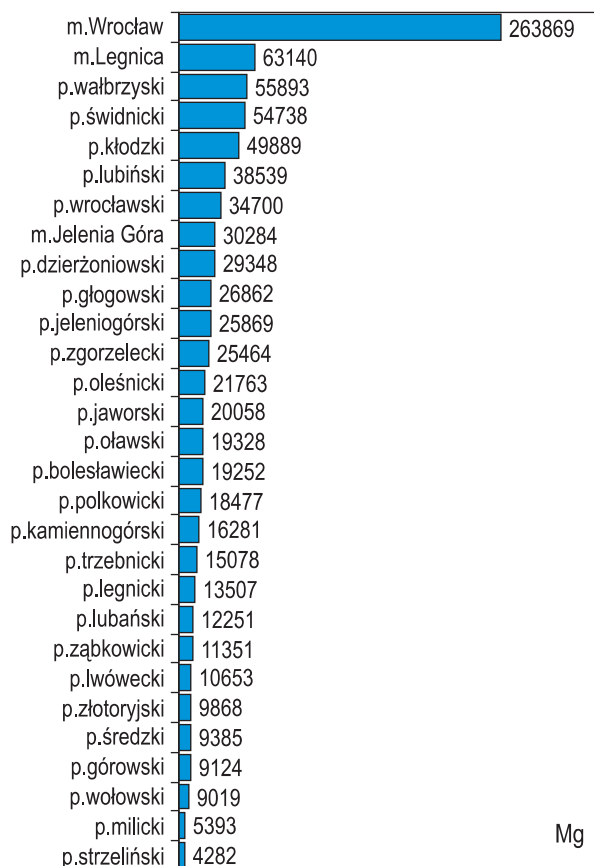
Fot. 6.2. Składowisko odpadów w Rudnej Wielkiej (gm. Wąsosz) (fot. Beata Meinhardt)

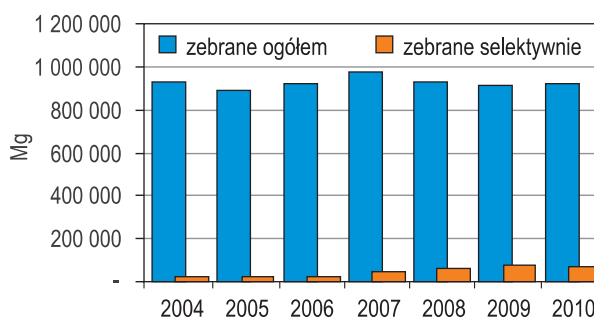
Fot. 6.3. Zrehabilitowane składowisko w m. Wichrów (gm. Kostomłoty) (fot. Beata Meinhardt)

Wykres 6.2. Ilości odpadów komunalnych zebranych w powiatach woj. dolnośląskiego w 2010 r. (źródło: GUS)

Wykres 6.3. Odpady zebrane w sposób selektywny w ogólnej masie odpadów komunalnych stałych zebranych w województwie dolnośląskim w latach 2004-2010 (źródło: GUS)

Wykres 6.4. Bilans odpadów zebranych selektywnie na terenie województwa dolnośląskiego w 2010 r. (źródło: GUS)

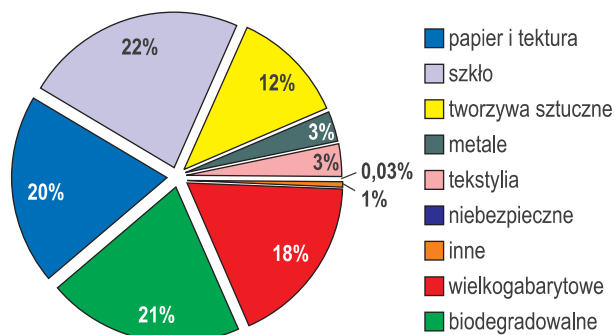

Tabela 6.1. Lista składowisk odpadów komunalnych na terenie województwa dolnośląskiego w 2010 r. (z uwzględnieniem roku 2009)
(źródło: Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego „Zbiornicze zestawienie danych o odpadach za rok 2010 – Raport wojewódzki za 2010 r.”)

Lp.	Powiat	Miejscowość	Zarządzający składowiskiem	Powierzchnia całkowita [m²]	Pojemność planowana [m³]	Ilość odpadów nagromadzonych [m³] (na koniec 2010 r.)	Szacunkowy stopień wypełnienia składowiska	Pozwolenie zintegrowane		Data zamknięcia	Ocena składowiska
								czy posiada	ważne do (data)		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Obszar wrocławski											
1.	oleśnicki	Smolna – Gręboszyce	Miejska Gospodarka Kom. Sp. z o.o. w Oleśnicy	45 700,0	890 000,0	860 000,0	97%	TAK	17.08.2017		spełnia wymogi formalno-prawne
2.	oleśnicki	Łuczyna	Zakład Transportu Ciężarowego Jadwiga Przybycień	6 109,0	109 999,0	41 441,0	38%				nie spełnia wymogów formalno-prawnych
3.	oleśnicki	Bierutów	Zakład Wod. Kan. i Oczysz. w Bierutowie	36 780,0	234 000,0	226 807,0	97%			2010	zamknięte
4.	oleśnicki	Grabowno	Zakład Gosp. Kom. i Mieszk. w Twardogórze	11 634,0	50 808,0	14 700,0	29%	TAK	10.05.2016		spełnia wymogi formalno-prawne
5.	oleśnicki	Syców	Sycowska Gospodarka Komunalna	26 000,0	53 500,0	53 500,0	100%	TAK	31.12.2009	31.12.2009	zamknięte
6.	oleśnicki	Międzybórz	Zakład Gosp. Komunalnej i Mieszkaniowej	7 000,0	30 000,0	28 300,0	94%				nie spełnia wymogów formalno-prawnych
7.	oleśnicki	Stradomia Dolna	Urząd Gminy Dziadowa Kłoda	10 240,0	36 000,0	35 510,0	99%				zamknięte
8.	wrocławski	Strzegomiany	Zakład Usług Komunalnych „Hadlux”	19 000,0	78 087,0	73 455,0	94%				zamknięte
9.	wrocławski	Stróża	Zakład Gosp. Komunalnej w Mietkowie	4 840,0	59 150,0	56 097,0	95%			2010	zamknięte
10.	wrocławski	Cieszycze	Urząd Gminy w Kobierzycach	15 000,0	100 000,0	80 000,0	80%			2009	zamknięte
11.	wrocławski	Bielawa	Zakład Usług Komunalnych	11 300,0	30 517,0	26 623,0	87%	TAK	2010		spełnia wymogi formalno-prawne
12.	wrocławski	Sulęcín	Zakład Utylizacji i Recyklingu Odpadów Komunalnych Sulęcín	14 300,0	72 214,0	72 195,0	100%	TAK	12.01.2012		spełnia wymogi formalno-prawne
13.	średzki	Wojczyce	KOM-BŁYSK GRUPA TRANS FORMERS Sp. z o.o.	47 000,0	135 000,0	134 400,0	100%			31.12.2009	zamknięte
14.	średzki	Rusko	Malczyckie Usługi Komunalne Sp. z o.o. w Malczycach	68 900,0	255 600,0	209 590,0	82%			31.12.2009	zamknięte
15.	średzki	Jarostaw	Gminny Zakład Usług Wodnych Udanin	4 800,0	51 143,0	44 052,0	86%			01.07.2010	zamknięte
16.	trzebnicki	Mienice	Urząd Gminy Wisznia Mała	7 004,0	38 790,0	16 531,6	43%				spełnia wymogi formalno-prawne
17.	trzebnicki	Krościna Wlk.	Zakład Gosp. Kom. i Mieszk. w Prusicach	4 440,0	45 000,0	45 785,0	102%			2010	zamknięte
18.	trzebnicki	Skotniki	Gmina Zawonia	6 750,0	38 475,0	21 525,0	56%				nie spełnia wymogów formalno-prawnych
19.	trzebnicki	Gatka	Zakład Gosp. Kom. i Mieszk. w Żmigrodzie	12 700,0	33 500,0	78 750,0	235%			31.12.2009	zamknięte
20.	trzebnicki	Goleźdźinów	Gmina Oborniki Śląskie	8 800,0	75 000,0	75 000,0	100%			31.12.2009	zamknięte
21.	trzebnicki	Marcinowo	Zakład Gospodarki Komunalnej w Trzebnicy	35 000,0	140 000,0	5 500,0	4%	TAK	18.03.2018		spełnia wymogi formalno-prawne
22.	oławski	Brzezinki – Dębina	Zakład Gosp. Kom. w Jelczu-Laskowicach	16 200,0	75 000,0	75 100,0	100%			30.04.2009	zamknięte
23.	oławski	Gać	Zakład Gospodarowania Odpadami	115 500,0	972 052,0	391 660,0	40%	TAK	30.05.2018		spełnia wymogi formalno-prawne
24.	strzeliński	Wiązów	Zakład Gosp. Komunalnej w Wiązowie	4 800,0	63 500,0	52 356,0	82%	TAK	30.04.2017		spełnia wymogi formalno-prawne
25.	strzeliński	Wąwolnica	Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej	5 000,0	642 230,0	519 939,2	81%			31.12.2009	zamknięte
26.	milicki	Wierzchowice	Zakład Usług Komunalnych w Krośnicach	20 000,0	90 000,0	66 324,0	74%			31.12.2009	zamknięte
27.	milicki	Guzowice	Gmina Cieszków	6 098,0	69 500,0	18 953,5	27%				spełnia wymogi formalno-prawne
28.	wołowski	Wołów – Pelczyn	P.G.K. Sp. z o.o. w Wołowie	25 100,0	820 300,0	39 101,3	5%	TAK	19.04.2017		spełnia wymogi formalno-prawne

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
29.	górowski	Rudna Wielka	CHEMEKO – SYSTEM Sp. z o.o., Zakład Utylizacji, Recyklingu, Przerobu i Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych i Przemysłowych	25 000,0	750 000,0	424 000,0	57%	TAK	31.08.2011		spełnia wymogi formalno-prawne
30.	górowski	Wrząca Śląska	Zakład Budżetowy Gosp. Komunalnej	25 000,0	28 000,0	8 800,0	31%				nie spełnia wymogów formalno-prawnych
31.	górowski	Wronów	Zakład Gosp. Kom. i Mieszkaniowej	11 500,0	37 100,0	23 380,0	63%			2009	zamknięte
Obszar legnicki											
32.	głogowski	Biechów	Głogowskie Przeds. Kom. SITA Sp. z o.o. Głogów	46 700,0	754 650,0	519 750,0	69%	TAK	30.10.2017		spełnia wymogi formalno-prawne
33.	głogowski	Grochowice	Urząd Gminy w Kotli	3 900,0	9 600,0	4 223,0	44%			31.12.2009	zamknięte
34.	głogowski	Białoleka	Urząd Gminy Pęcław	10 500,0	16 800,0	8 696,0	52%			31.12.2009	zamknięte
35.	głogowski	Nielubia	Urząd Gminy Żukowice	6 600,0	9 800,0	4 032,9	41%			31.12.2009	zamknięte
36.	jaworski	Jawor	„Inwestycje” Sp. z o.o. Jawor	33 700,0	231 300,0	132 496,0	57%	TAK	30.04.2017		spełnia wymogi formalno-prawne
37.	m. Legnica	Legnica	Legnickie Przedsiębiorstwo Gosp. Komunalnej Sp. z o.o. w Legnicy	141 200,0	2 340 000,0	1 306 465,0	56%	TAK	29.04.2017		spełnia wymogi formalno-prawne
38.	legnicki	Biała k/Chojnowa	Chojnowski Zakład Gosp. Kom. i Mieszk. w Chojnowie	33 500,0	811 800,0	618 329,0	76%	TAK	30.04.2017		spełnia wymogi formalno-prawne
39.	lubiński	Lubin	MUNDO Sp. z o.o. Lubin	148 000,0	1 250 000,0	1 066 058,0	85%	TAK	31.08.2016		spełnia wymogi formalno-prawne
40.	lubiński	Rudna	Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Rudnej	11 840,0	59 200,0	35 000,0	59%				spełnia wymogi formalno-prawne
41.	lubiński	Ścinawa	Zakład Gosp. Kom. w Ścinawie	370 000,0	54 650,0	53 557,0	98%	TAK	31.12.2009		spełnia wymogi formalno-prawne
42.	polkowicki	Trzebcz	Przeds. Gosp. Miejskiej Sp. z o.o. Polkowice	79 000,0	586 000,0	535 810,0	91%	TAK	30.04.2017		spełnia wymogi formalno-prawne
43.	polkowicki	Przemków obręb Szklarki	Urząd Gminy i Miasta Przemków	12 000,0	83 000,0	77 000,0	93%	TAK	31.12.2011		spełnia wymogi formalno-prawne
44.	polkowicki	Radwanice	Urząd Gminy Radwanice	16 800,0	26 880,0	17 962,0	67%			31.12.2009	zamknięte
45.	złotoryjski	Pielgrzymka	Gminne Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o. Pielgrzymka	82 100,0	3 091 500,0	622 000,0	20%	TAK	30.04.2017		spełnia wymogi formalno-prawne
Obszar wałbrzyski											
46.	dzierżoniowski	Gilów – Dzierżoniów	Zakład Usług Komunalnych Tadeusz Drozdowski	13 700,0	603 170,4	305 150,4	51%	TAK	30.04.2013		spełnia wymogi formalno-prawne
47.	dzierżoniowski	Przystronie	Zakład Usług Komunalnych Łagiewniki	29 000,0	73 000,0	42 000,0	58%			2010	zamknięte
48.	wałbrzyski	Różana – Mieroszów	Zakład Gosp. Kom. i Mieszk. Mieroszów	35 000,0	125 000,0	81 650,0	65%				spełnia wymogi formalno-prawne
49.	kłodzki	Bystrzyca Kłodzka	Zakład Usług Komunalnych w Bystrzycy Kłodzkiej Sp. z o.o.	28 000,0	450 000,0	450 000,0	100%			30.12.2008	zamknięte
50.	kłodzki	Brzozów, Kudowa-Zdrój	Miejskie Zakłady Użyteczności Publicznej Kudowa Zdrój	22 000,0	220 000,0	284 692,0	129%				spełnia wymogi formalno-prawne
51.	kłodzki	Kłodzko	Gmina Miejska Kłodzko	52 900,0	868 900,0	1 015 300,0	117%			31.12.2009	zamknięte
52.	kłodzki	Łądek Zdrój	Zarząd Budynków Komunalnych Łądek Zdrój	6 000,0	31 500,0	31 500,0	100%	TAK	31.12.2010		spełnia wymogi formalno-prawne
53.	kłodzki	Międzylesie	Zakład Gosp. Kom. i Mieszk. Międzylesie	20 000,0	57 000,0	27 000,0	47%			31.12.2009	zamknięte
54.	kłodzki	Nowa Ruda	Noworudzkie Usługi Komunalne Sp. z o.o.	45 900,0	3 000 000,0	2 370 000,0	79%				nie spełnia wymogów formalno-prawnych
55.	kłodzki	Polanica Zdrój	Miejski Zakład Komunalny Polanica Zdrój	14 000,0	260 000,0	260 000,0	100%			31.12.2009	zamknięte
56.	kłodzki	Słoszów – Duszniki Zdrój	ZBGiM Duszniki Zdrój	6 627,0	52 800,0	52 800,0	100%			31.12.2009	zamknięte

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
57.	kłodzki	Stronie Śląskie	Z-d Komunalny Stronie Śl. Sp. z o.o.	20 712,0	100 600,0	99 006,0	98%				spełnia wymogi formalno-prawne
58.	kłodzki	Ścinawka Dolna	GZUP Radków	17 400,0	127 350,0	107 685,0	85%	TAK	23.10.2017		spełnia wymogi formalno-prawne
59.	świdnicki	Stary Jaworów	ZGK Świebodzice	41 500,0	377 500,0	269,68	0%	TAK	17.08.2017		spełnia wymogi formalno-prawne
60.	świdnicki	Zawiszów	Przedsiębiorstwo Utylizacji Odpadów Sp. z o.o. Zawiszów	90 000,0	2 068 900,0	652 784,9	32%	TAK	21.12.2014		spełnia wymogi formalno-prawne
61.	świdnicki	Jaroszów	Ekologiczne Centrum Utylizacji Sp. z o.o. Jaroszów	74 103,0	12 825 000,0	686 355,0	5%	TAK	31.12.2013		spełnia wymogi formalno-prawne
62.	ząbkowicki	Potworów – Bardo	Zakład Gosp. Kom. i Mieszk. Bardo	11 000,0	98 260,0	98 682,0	100%			31.12.2009	zamknięte
63.	ząbkowicki	Strąkowa – Kam. Ząbk.	Zakład Gosp. Kom. i Mieszk. Kamieniec Ząbk.	16 134,0	925 000,0	b.d.	b.d.			31.12.2009	zamknięte
64.	ząbkowicki	Złoty Stok	P.P.U. „Koma” Sp. z o.o. Złoty Stok	4 500,0	59 296,0	59 184,2	100%			31.12.2009	zamknięte
65.	ząbkowicki	Stoszowice	Zakład Usług Kom. Srebrna Góra	124 000,0	114 924,0	42 362,0	37%				nie spełnia wymogów formalno-prawnych
Obszar jeleniogórski											
66.	zgorzelecki	Bogatynia	GPO Sp. z o.o. w Bogatyni	11 700,0	195 768,0	158 667,6	81%	TAK	17.10.2030		spełnia wymogi formalno-prawne
67.	zgorzelecki	Jędrzychowice	Miejski Zakład Gosp. Kom. Zgorzelec	23 803,0	184 000,0	166 131,0	90%	TAK	30.10.2017		spełnia wymogi formalno-prawne
68.	zgorzelecki	Pieńsk	Zakład Usług Komunalnych	14 000,0	98 000,0	91 341,4	93%	TAK	30.10.2013		spełnia wymogi formalno-prawne
69.	zgorzelecki	Sulików	Gminny Zakład Usług Komunalnych w Sulikowie	9 600,0	67 000,0	81 533,5	122%			31.12.2009	zamknięte
70.	bolesławiecki	Trzebień	Miejski Zakład Gosp. Kom. Sp. z o.o. w Bolesławcu	66 900,0	581 285,0	237 326,0	41%	TAK	25.01.2016		spełnia wymogi formalno-prawne
71.	bolesławiecki	Świątoszów	ZGKiM w Osiecznicy	27 700,0	187 000,0	98 725,9	53%	TAK	17.04.2030		spełnia wymogi formalno-prawne
72.	bolesławiecki	Tomaszów Bolesławiecki	Gminny Zakład Gosp. Kom. Warta Bolesławiecka	3 000,0	11 440,0	9 156,9	80%				spełnia wymogi formalno-prawne
73.	bolesławiecki	Raciborowice	Gminny Zakład Gosp. Kom. Warta Bolesławiecka	4 200,0	12 320,0	1 427,0	12%				spełnia wymogi formalno-prawne
74.	lubański	Lubań Księginki	Zakład Gospodarki i Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Lubaniu	12 000,0	131 950,0	93 611,0	71%	TAK	31.12.2014		spełnia wymogi formalno-prawne
75.	kamiennogórski	Ciechanowice	Urząd Gminy Marciszów	5 100,0	57 000,0	54 293,3	95%				spełnia wymogi formalno-prawne
76.	kamiennogórski	Lubawka	PGK „Sanikom” Sp. z o.o. w Lubawce	22 150,0	800 000,0	853 254,4	107%	TAK	18.10.2017		spełnia wymogi formalno-prawne
77.	lwówecki	Płóczki Dolne	ZBGKiM Lwówek Śląski	19 800,0	137 000,0	58 152,0	42%	TAK	31.12.2010		spełnia wymogi formalno-prawne
78.	lwówecki	Karłowice	Zakład Gosp. Kom. i Mieszk. w Mirsku	15 500,0	27 165,6	15 803,4	58%	TAK	30.04.2014		spełnia wymogi formalno-prawne
79.	lwówecki	Lubomierz	ZBGKiM w Lubomierzu	15 812,0	115 000,0	24 062,0	21%	TAK	29.12.2019		spełnia wymogi formalno-prawne
80.	jeleniogórski	Ściegny – Kostrzyca	Związek Gmin Karkonoskich – Bukowiec	61 000,0	679 186,0	674 591,0	99%	TAK	14.12.2031		spełnia wymogi formalno-prawne

Odpady przemysłowe i niebezpieczne

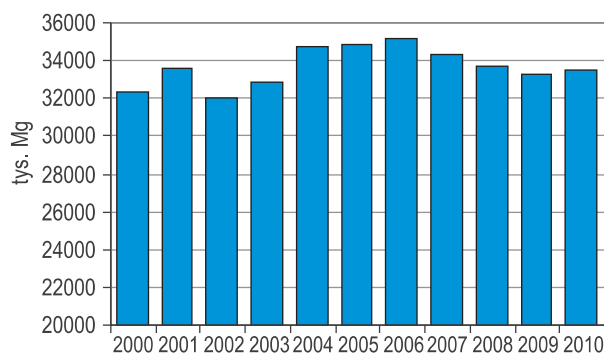
Odpady przemysłowe to uboczne produkty pochodzące z procesów technologicznych, powstające na terenie zakładów przemysłowych. Są szkodliwe lub uciążliwe dla środowiska. Wśród odpadów przemysłowych na szczególną uwagę zasługują odpady niebezpieczne. Są to odpady, które ze względu na swoje pochodzenie, skład chemiczny, biologiczny, inne właściwości lub okoliczności stanowią zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzkiego oraz środowiska naturalnego. Na terenie województwa dolnośląskiego odpady niebezpieczne powstają przede wszystkim w wyniku działania przemysłu wydobywczego oraz chemicznego.

Na przestrzeni ostatnich lat masa wytwarzanych odpadów przemysłowych sukcesywnie spada. W roku 2010 na terenie województwa dolnośląskiego wytworzono 33 550,4 tys. Mg odpadów przemysłowych.

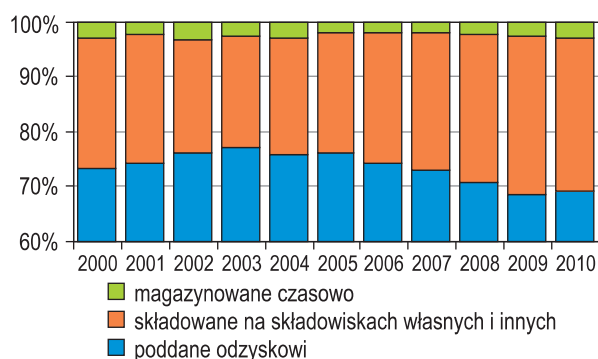
Do najbardziej znaczących wytwórców odpadów przemysłowych w województwie dolnośląskim należą:

- PCC „Rokita” w Brzegu Dolnym,
- KGHM „Polska Miedź” S.A.,
- SigmaKalon Deco Polska Sp. z o.o. we Wrocławiu,
- Ekologistyka Sp. z o.o. w Brzegu Dolnym,
- Zespół Elektrociepłowni Wrocławskich KOGENERACJA S.A. we Wrocławiu.

Wykres 6.5. Masa odpadów przemysłowych wytworzonych na terenie województwa dolnośląskiego w latach 2000–2010 (źródło: GUS)

Wykres 6.6. Gospodarka odpadami przemysłowymi w województwie dolnośląskim w latach 2000–2010 (źródło: GUS)

Z ogólnej masy wytworzonych odpadów przemysłowych w 2010 r. 23 163,1 tys. Mg poddano odzyskowi. Unieszkodliwieniu przez składowanie zostało poddane 9 426,8 tys. Mg.

Według danych WIOŚ na Dolnym Śląsku znajduje się 13 eksploatowanych składowisk, gdzie składowane są odpady niebezpieczne. Do największych składowisk, na których w 2010 r. składowano odpady niebezpieczne, należą:

- osadnik na szlasy ołowionośne, KGHM „Polska Miedź” S.A. Oddział Huta Miedzi „Legnica” w Legnicy,
- składowisko koncentratu ołowionośnego, KGHM „Polska Miedź” S.A. Oddział Huta Miedzi „Legnica” w Legnicy,
- składowisko odpadów stałych „Polowice”, KGHM „Polska Miedź” S.A. Oddział Huta Miedzi „Legnica” w Legnicy,
- składowisko trzykomorowe „Polowice”, KGHM „Polska Miedź” S.A. Oddział Huta Miedzi „Legnica” w Legnicy,
- składowisko przemysłowe na pyły z pieca elektrycznego oraz pyły konwektorowe, KGHM „Polska Miedź” S.A. Oddział Huta Miedzi „Głogów” w Głogowie,
- stawy osadowe, KGHM „Polska Miedź” S.A. Oddział Huta Miedzi „Głogów” w Głogowie,
- składowisko odpadów PCC „Rokita” S.A. kwatery odpadów wapiennych w Brzegu Dolnym,
- składowisko MoBRUK w Korzennej,
- składowisko odpadów przemysłowych Zakładu Tworzyw i Farb w Złotym Stoku,
- składowiska odpadów przemysłowych, osadniki oczyszczalni ścieków, „Energetyka” Sp. z o.o. w Lubinie.

Na terenie województwa dolnośląskiego funkcjonuje także największy w Europie zbiornik odpadów poflotacyjnych „Żelazny Most”, należący do KGHM „Polska Miedź” S.A. o powierzchni całkowitej 1394 ha. Jest on obecnie jedynym miejscem deponowania odpadu z flotacji dla wszystkich kopalń. Roczna masa deponowanych odpadów z flotacji waha się od 20 do 26 mln Mg.

Wykres 6.7. Bilans odpadów przemysłowych w 2010 r. w województwie dolnośląskim (źródło: GUS)

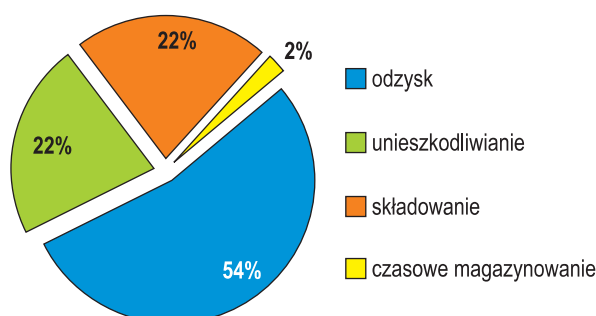

Tabela 6.2. Lista składowisk przyjmujących odpady przemysłowe na terenie województwa dolnośląskiego w 2010 roku (z uwzględnieniem danych za rok 2009)
(źródło: Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego „Zbiornicze zestawienie danych o odpadach za rok 2010 – Raport wojewódzki za 2010 r.”)

Lp.	Powiat	Miejscowość	Zarządzający składowiskiem	Powierzchnia całkowita [m ²]	Pojemność planowana [m ³]	Ilość odpadów nagromadzonych [m ³]	Szacunkowy stopień wypełnienia składowiska	Pozwolenie zintegrowane		Data zamknięcia	Ocena składowiska
								czy posiada	ważne do (data)		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1.	wrocławski	Bielawa	Sigmakalon Deco Polska Sp. z o.o.	14 322,0	37 760,0	25 200,0	67%			2010	zamknięte
2.	głogowski	Głogów	KGHM „Polska Miedź” S.A. Oddział Huta Miedzi „Głogów” w Głogowie – Biechów	63 500,0	829 100,0	758 362,0	91%	TAK	14.02.2017		spełnia wymogi formalno-prawne
			KGHM „Polska Miedź” S.A. Oddział Huta Miedzi „Głogów” w Głogowie – kwatery	1 580 000,0	1 814 800,0	1 286 900,0	71%	TAK	24.04.2017		spełnia wymogi formalno-prawne
			KGHM „Polska Miedź” S.A. Oddział Huta Miedzi „Głogów” w Głogowie – staw osadowy IV	120 000,0	844 000,0	928 594,0	110%	TAK	24.04.2017		spełnia wymogi formalno-prawne
			KGHM „Polska Miedź” S.A. Oddział Huta Miedzi „Głogów” w Głogowie – Składowisko kruszywa stopu Fe-As	2 593,5	11 250 000,0	4 152,0	0%	TAK	24.04.2017		spełnia wymogi formalno-prawne
			KGHM „Polska Miedź” S.A. Oddział Huta Miedzi „Głogów” w Głogowie – hałda żużla granulowanego z pieca elektrycznego	79 000,0	938 500,0	79 793,5	9%	TAK	24.04.2017		spełnia wymogi formalno-prawne
3.	głogowski	Głogów	KGHM „Polska Miedź” S.A. Oddział Huta Miedzi „Głogów” w Głogowie – Biechów II	103 200,0	1 028 100,0	158 334,0	15%	TAK	31.10.2017		spełnia wymogi formalno-prawne
4.	górowski	Wronów	Poszukiwania Naftowe „Diamant” Sp. z o.o. w Zielonej Górze	41 900,0	69 950,0	37 816,0	54%	TAK	30.04.2017		spełnia wymogi formalno-prawne
5.	górowski	Rudna Wielka	CHEMEKO – SYSTEM Sp. z o.o. Zakład Utylizacji, Recyklingu, Przerobu i Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych i Przemysłowych	25 000,0	750 000,0	424 000,0	57%	TAK	30.09.2016		spełnia wymogi formalno-prawne
6.	legnicki	Legnica	Energetyka Sp. z o.o. w Lubinie osadnik oczyszczalni ścieków nr 2	4 600,0	12 000,0	3 446,3	29%	TAK	31.12.2014		spełnia wymogi formalno-prawne
7.	legnicki	Legnica	KGHM „Polska Miedź” S.A. Oddział Huta Miedzi „Legnica” w Legnicy	5 400,0	47 000,0	40 782,0	87%	TAK	31.12.2015		spełnia wymogi formalno-prawne
8.	legnicki	Legnica	KGHM „Polska Miedź” S.A. Oddział Huta Miedzi „Legnica” w Legnicy (Tymczasowe Składowisko Koncentratu Ołowionośnego)	15 593,0	60 000,0	28 322,0	47%	TAK	30.12.2015		spełnia wymogi formalno-prawne

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
9.	legnicki	Legnica	ENERGETYKA Sp. z o.o. w Lubinie - osadnik oczyszczalni ścieków nr 3	5 700,0	15 000,0	2 047,0	14%	TAK	31.12.2014		spełnia wymogi formalno-prawne
			ENERGETYKA Sp. z o.o. w Lubinie – osadnik oczyszczalni ścieków nr 4	15 600,0	59 000,0	17 335,8	29%	TAK	31.12.2014		spełnia wymogi formalno-prawne
			ENERGETYKA Sp. z o.o. w Lubinie - osadnik oczyszczalni ścieków nr 5A	2 000,0	3 430,0	167,2	5%	TAK	31.12.2014		nie spełnia wymogów formalno-prawnych
			ENERGETYKA Sp. z o.o. w Lubinie – osadnik oczyszczalni ścieków nr 5B	1 000,0	2 600,0	226,1	9%	TAK	31.12.2014		nie spełnia wymogów formalno-prawnych
			ENERGETYKA Sp. z o.o. w Lubinie - osadnik oczyszczalni ścieków nr 5C	960,0	1 740,0	254,8	15%	TAK	31.12.2014		nie spełnia wymogów formalno-prawnych
10.	legnicki	Pawłowice Małe	KGHM „Polska Miedź” S.A. Oddział Huta Miedzi „Legnica” w Legnicy	40 757,0	331 608,0	208 591,0	63%	TAK	30.12.2015		spełnia wymogi formalno-prawne
11.	lubiński	Orsk	KGHM „Polska Miedź” S.A. Oddział Huta Miedzi „CEDYNIA”	20 500,0	9 894,0	9 894,0	100%			2010	zamknięte
12.	lubiński	Rudna „Żelazny Most”	KGHM „Polska Miedź” S.A. Oddział Zakład Hydrotechniczny w Rudnej	13 940 000,0	700 000 000,0	488 011 023,0	70%	TAK	31.12.2013		spełnia wymogi formalno-prawne
13.	m. Wrocław	Wrocław	Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o.	69 000,0	484 718,0	123 671,0	26%	TAK	30.04.2017		nie spełnia wymogów formalno-prawnych
14.	oławski	Oława	PPZM „Centrozłom Wrocław”	25 080,0	87 400,0	86 528,0	99%	TAK	17.08.2017		spełnia wymogi formalno-prawne
15.	oławski	Jelcz Laskowice	Zakłady Samochodowe JELCZ S.A.	55 400,0	11 500,0	7 600,0	66%				spełnia wymogi formalno-prawne
16.	wałbrzyski	Wałbrzych	Mo-BRUK	8 120,0	371 830,8	244 809,8	66%	TAK	27.07.2017		spełnia wymogi formalno-prawne
17.	wałbrzyski	Boguszów-Gorce	Zakład Budżetowy Gospodarki Komunalnej	26 000,0	130 000,0	105 727,0	81%				spełnia wymogi formalno-prawne
18.	wołowski	Brzeg Dolny	Ekologistyka Sp. z o.o. – kwatera odpadów wapiennych W-III	56 000,0	292 000,0	230 500,0	79%	TAK	30.04.2017		spełnia wymogi formalno-prawne
			Ekologistyka Sp. z o.o. – kwatera odpadów stałych	59 700,0	800 000,0	740 360,0	93%				nie spełnia wymogów formalno-prawnych
			Ekologistyka Sp. z o.o. – kwatera P-II	67 000,0	283 500,0	160 400,0	57%	TAK	30.04.2017		spełnia wymogi formalno-prawne
			Ekologistyka Sp. z o.o. – kwatera osadów wstępnych T	68 000,0	583 400,0	323 900,3	56%	TAK	30.04.2017		spełnia wymogi formalno-prawne
			Ekologistyka Sp. z o.o. – kwatera P-III	66 000,0	321 400,0	183 478,0	57%	TAK	30.04.2017		spełnia wymogi formalno-prawne
19.	wrocławski	Siechnice	Zespół Elektrociepłowni Wrocławskich KOGENERACJA S.A.	180 000,0	603 085,0	276 226,0	46%	TAK	30.06.2016		spełnia wymogi formalno-prawne
20.	wrocławski	Kamień	Renevis Sp. z o.o.	22 300,0	6 499 200,0	3 279 017,0	50%	TAK	30.04.2017		spełnia wymogi formalno-prawne
21.	ząbkowicki	Złoty Stok	Zakłady Tworzyw i Farb Sp. z o.o.	4 774,0	5 330,0	1 252,0	23%				spełnia wymogi formalno-prawne
22.	kłodzki	Stronie Śląskie	Zakład Komunalny Stronie Śl.	20 712,0	100 600,0	99 006,0	98%				spełnia wymogi formalno-prawne

Gospodarka odpadami zawierającymi azbest

Azbest jest nazwą handlową grupy materiałów włóknistych. Pomimo, że występuje on dość powszechnie w przyrodzie, na skalę przemysłową jest wydobywany tylko w kilku miejscach na świecie. Azbest posiada unikalne właściwości chemiczne i fizyczne: dużą odporność na wysokie i niskie temperatury, niewielkie przewodnictwo cieplne, odporność na działanie czynników chemicznych, dużą sprężystość i wytrzymałość mechaniczną, dzięki którym stał się powszechnie stosowanym surowcem.

Szkodliwość włókien azbestowych zależy od ich średnicy i długości. Zagrożenie zdrowotne sprawiają włókna długie i cienkie, które przenikają do dolnych dróg oddechowych wbijając się w pęcherzyki płucne, gdzie pozostają i w wyniku wieloletniego drażnienia komórek wywołują nowotwory. Chorobotwórcze działanie azbestu występuje w wyniku wdychania włókien zawieszonych w powietrzu. Obecnie po zaprzestaniu produkcji wyrobów zawierających azbest źródłami emisji włókien są:

- niewłaściwie składowane odpady azbestowe, w tym dzikie wysypiska, szczególnie w lasach i odkrytych wyrobiskach,
- użytkowanie wyrobów azbestowych, co w konsekwencji prowadzi do zanieczyszczenia powietrza pyłem azbestowym w wyniku korozji i mechanicznych uszkodzeń płyt azbestowo-cementowych, ścierania tarcz sprzęgłowych i hamulcowych,
- niewłaściwe usuwanie z dachów i elewacji wyrobów zawierających azbest,
- urządzenia grzewcze, wentylacyjne, klimatyzacyjne i izolacje zawierające azbest.

Azbest zabezpieczony w sposób uniemożliwiający uwalnianie się włókien do powietrza nie stanowi żadnego zagrożenia dla zdrowia. Znane są dwie metody zabezpieczania wyrobów z azbestem:

- obudowanie ich pyłoszczelną przegrodą wykonaną ze sklejki lub płyt gipsowych,
- pokrycie powierzchni tych wyrobów substancjami impregnującymi uniemożliwiającymi kruszenie się

azbestu lub błonotwórczymi, które tworzą na powierzchni materiału warstwę uniemożliwiającą odłamywanie się zewnętrznych części wyrobu.

Czynnikiem negatywnie wpływającym na obecny stan wyrobów azbestowych (pokryć dachowych i elewacji) był ich nieprawidłowy montaż, powodujący pękanie płyt oraz ich odkształcanie. Dodatkowym czynnikiem jest nieprzestrzeganie terminów konserwacji, a nawet całkowity jej brak. Czas użytkowania płyt azbestowo-cementowych (prawidłowo zamontowanych, pomalowanych farbą akrylową i konserwowanych co 5-7 lat) określony został na 30 lat. W Polsce wiele wyrobów zawierających azbest jest użytkowanych od 10 do 50 lat.

Jedyną metodą unieszkodliwiania odpadów azbestowych, stosowaną obecnie w Polsce, jest ich składowanie na odpowiednio przygotowanych do tego celu składowiskach. Podstawowym wymogiem jest całkowite zabezpieczenie odpadów przed kontaktem z powietrzem atmosferycznym.

W wyniku przyjęcia traktatu akcesyjnego Polska zobowiązana jest usunąć ze swojego terytorium produkty i odpady zawierające azbest do 2032 roku. Zadania wymagane do osiągnięcia tego celu określa „Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest, stosowanych na terytorium Polski” oraz uchwalony w 2009 r. „Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009–2032”.

Analiza stanu w zakresie gospodarki odpadami zawierającymi azbest na terenie województwa dolnośląskiego zawarta jest w „Wojewódzkim Planie Gospodarki Odpadami Województwa Dolnośląskiego na lata 2008–2011 z uwzględnieniem lat 2012–2015”. Przewiduje on przeprowadzenie pełnej inwentaryzacji budynków i urządzeń zawierających azbest oraz jej coroczną aktualizację. Marszałek województwa prowadzi rejestr rodzaju, ilości oraz miejsc występowania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska, w tym wyrobów zawierających azbest.

Na koniec 2010 r. na terenie województwa dolnośląskiego zostało wytworzonych 45,36 Mg materiałów za-

Tabela 6.3. Wykaz składowisk przyjmujących odpady zawierające azbest w województwie dolnośląskim, stan na dzień 31.12.2010 r. (źródło: GIOŚ – www.bazaazbestowa.pl)

L.p.	Nazwa składowiska Lokalizacja	Nazwa i adres zarządzającego składowiskiem	Całkowita pojemność składowiska [m ³]	Wolna pojemność składowiska [m ³]
1.	Składowisko Odpadów Przemysłowych, ul. Górnicza 1, 58-303 Wałbrzych	Mo-Bruk Korzenna 214, 33-322 Korzenna	74 889	31 793
2.	Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Trzebiczu, gm. Polkowice	Przedsiębiorstwo Gospodarki Miejskiej Sp. z o.o. ul. Dąbrowskiego 2, 59-100 Polkowice	1 250	1 205
3.	Składowisko odpadów w Marcinowie, gm. Trzebnica	Zakład Gospodarki Komunalnej w Trzebnicy ul. Piłsudskiego 1, 55-100 Trzebnica	1 000	950
4.	Teren KGHM „Polska Miedź” w Lubinie Oddział Huta Miedzi Głogów ul. Żukowicka 1, 67-200 Głogów	KGHM „Polska Miedź” S.A. w Lubinie Oddział Huta Miedzi Głogów	b.d.	144

wierających azbest (odpad o kodzie 17 06 01) oraz 1051,09 Mg materiałów konstrukcyjnych zawierających azbest (odpad o kodzie 17 06 05). Unieszkodliwiono łącznie jedynie 3,98 Mg odpadów. Nadmienić należy, że odpady, które nie mogą być unieszkodliwione lub poddane odzyskowi w miejscu ich powstania, powinny być przekazywane do najbliższych położonych miejsc, w których mogą zostać poddane odzyskowi lub unieszkodliwione uwzględniając najlepszą dostępną technologię (BAT). Na terenie województwa dolnośląskiego funkcjonują aktualnie cztery składowiska przyjmujące odpady zawierające azbest.

Program likwidacji mogiłników

Na terenie województwa dolnośląskiego znajdowało się osiem mogiłników, w których przechowywano przeterminowane środki ochrony roślin, a także skażoną nimi ziemię i gruz. Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego przyjął do realizacji program likwidacji wszystkich mogiłników. W 2010 r. na zlecenie Marszałka Województwa Dolnośląskiego zostały zlikwidowane cztery z nich. Przedsięwzięcie obejmowało:

- wydobycie i utylizację 214,72 Mg odpadów pestycydowych (otwarcie zbiorników betonowych, wydobywanie odpadów, pakowanie oraz transport do miejsca utylizacji),
- zabezpieczenie obiektu (rozbiórka lub jego oczyszczenie, demontaż ogrodzenia i studni, rekultywacja terenów, na których zlokalizowane były mogiłniki),
- unieszkodliwienie 941,86 Mg gruzu i 1155,42 Mg gruntu usuniętego z obiektu (załadunek, rozładunek, odwóz i utylizacja skażonego gruntu i gruzu),

- wykonanie dokumentacji powykonawczej (dokumentacja analizy gruntu, projekt monitoringu, wykonanie sieci monitoringu, jeśli była wymagana).

W 2010 r. zlikwidowano również dwa mogiłniki zlokalizowane na terenach należących do Lasów Państwowych. Likwidacja została przeprowadzona przez Regionalną Dyрекcję Lasów Państwowych we Wrocławiu.

Pojazdy wycofane z eksploatacji

Na terenie województwa dolnośląskiego znajduje się 37 stacji prowadzących demontaż pojazdów wycofanych z eksploatacji. W 2010 r. łącznie zdemontowano w nich 9 706,411 Mg pojazdów.

Poziom recyklingu i odzysku części z pojazdów wycofanych z eksploatacji jest na terenie województwa bardzo wysoki. W 2010 r. osiągnął on wartość powyżej 85% masy wszystkich pojazdów.

Wykres 6.8. Poziom recyklingu i odzysku pojazdów wycofanych z eksploatacji na terenie województwa dolnośląskiego w latach 2006–2010 (źródło: UMWD)

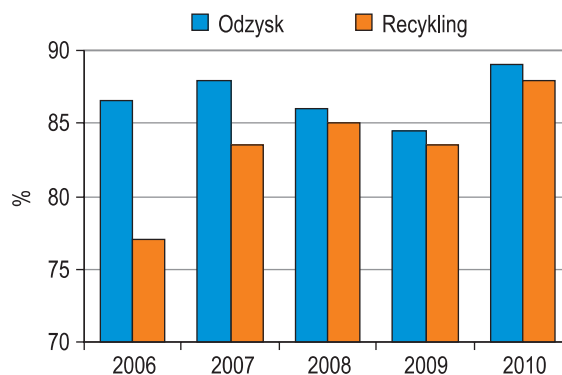

Tabela 6.4. Wykaz mogiłników na terenie województwa dolnośląskiego z uwzględnieniem mogiłników zlikwidowanych w 2010 r. (źródło: Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego)

Lp.	Lokalizacja mogiłnika	Dane z wypisów z rejestru gruntów	Uwagi
Bolesławiec			
1.	Iwiny (gm. Warta Bolesławiecka) Dz. Nr 53/13, AM 1 obręb Iwiny	własność: Skarb Państwa władający: Starosta Bolesławiecki	zlikwidowany w 2010 r.
Kłodzko			
2.	Bożków (gm.w. Nowa Ruda) Dz. Nr 378/5 AM 1 obręb Bożków	własność: Gmina Nowa Ruda gospodarowanie: Wójt	zlikwidowany w 2010 r.
3.	Ludwikowice I (gm.w. Nowa Ruda) Dz. Nr 1144/5 AM3 obręb Ludwikowice	własność: Gmina Nowa Ruda	zlikwidowany w 2010 r.
4.	Ludwikowice II (gm.w. Nowa Ruda) Dz. Nr 978 AM7 obręb Jugów zbocze góry Włodyka obręb Ludwikowice	własność: Skarb Państwa zarząd: Lasy Państwowe Nadleśnictwo Jugów KW (gruntowa) Nowa Ruda 12433	zlikwidowany w 2010 r.
5.	Poręba (gm. Bystrzyca Kłodzka) Dz. Nr 96 AM 5 obręb Lasy Poręba zbocze góry Jagodnej w pobliżu skrzyżowania dróg Międzyzlesie – Zieleniec i drogi lokalnej prowadzącej z Długopola poprzez Porębę do Poniatowa	własność: Skarb Państwa zarząd: Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe Nadleśnictwo Bystrzyca Kłodzka	zlikwidowany w 2010 r.
Lubin			
6.	Składowice (gm.w. Lubin) Dz. Nr 80/5 AM 1 obręb Składowice	własność: Skarb Państwa władający: Starosta Lubiński	zlikwidowany w 2010 r.
Wałbrzych			
7.	Stary Julianów (gm. Walim) Dz. Nr 97/8 AM 1 obręb Dzieńmorowice	własność: Buchan Tomasz Rafał	
Wołów			
8.	m. Wołów, powiat wołowski Dz. Nr 5/1 AM 33 obręb Wołów	własność: Gmina Wołów użytkowanie wieczyste: Spółdzielnia Handlowo – Produkcyjna "ROLNIK" w Wołowie; KW 25549	

Tabela 6.5. Lista przedsiębiorców prowadzących stacje demontażu oraz masa pojazdów wycofanych z eksploatacji na terenie województwa dolnośląskiego w 2010 r. (źródło: Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego)

Lp.	Nazwa	Adres	Powiat	Masa ogólna pojazdów (Mg)
1.	Firma transportowa Import-Export Mirosław Seneszyn	ul. Kościuszki 51, 59-700 Bolesławiec	bolesławiecki	70,478
2.	Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Bolesławcu Sp. z o.o.	ul. Modłowa 8, 59-700 Bolesławiec	bolesławiecki	25,093
3.	Stolarstwo Handel Detaliczny i Przemysłowy Skup Sprzedaż Surowców Wtórnych Antoni Hlastawa	Dolne Młyny 22, 59-700 Bolesławiec	bolesławiecki	5,830
4.	PHUP „Kolekcja” Artur Witkowski	ul. Wolności 133, 58-260 Bielawa	dzierżoniowski	87,036
5.	Głogowskie Centrum Edukacji Zawodowej w Głogowie	ul. Piotra Skargi 29, 67-200 Głogów	głogowski	16,300
6.	Firma EKO-DROM s.c., Zdzisława i Maciej Zdebscy	Czadrów 47, 59-405 Kamienna Góra	kamiennogórski	128,139
7.	„Auto-Handel” s.c. Jacek Gryl - Piotr Klimas	ul. Świdnicka 108/a, 57-401 Nowa Ruda	kłodzki	444,218
8.	„PERFEKT” s.c.	ul. Więźniów Politycznych 3/7, 57-300 Kłodzko	kłodzki	139,707
9.	Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej S.A.	ul. Dusznicka 1, 57-300 Kłodzko	kłodzki	16,750
10.	„Tempo” Sp. z o.o.	ul. Fabryczna 2, 57-300 Kłodzko	kłodzki	12,680
11.	P.H. „AHA II” Jerzy Ruta	ul. Rynek 36, 59-225 Chojnów	legnicki	786,569
12.	„VERNAL” Konrad Wróblewski	Radogoszcz 42, 59-800 Lubań	lubański	539,496
13.	P.H. FR Kazimierz Ślęzak	ul. Ogrodowa 9/1, 59-220 Legnica	lubiński	212,754
14.	PHU Jofix Joanna Figurowicz	Chróstnik 6B, 59-311 Lubin	lubiński	171,949
15.	Zakład Usługowo-Handlowy Budrol s.c.	ul. Polkowska 22/a, 59-305 Rudna	lubiński	62,398
16.	P.W. „ERA” Adam Kosiorowski	Buszkowice 33, 59-330 Ścinawa	lubiński	60,643
17.	Agencja Celna „Z. Witkowski” nr 213	ul. Wolności 6/1, 59-900 Zgorzelec	lwówecki	134,206
18.	PPUH KOM Piotr Dawidziuk	ul. K.Makuszyńskiego 6, 58-570 Jelenia Góra	m. Jelenia Góra	70,144
19.	Zakład Usług Motoryzacyjnych „Operatyw” Jan Garguliński	ul. Grunwaldzka 80/a, 58-500 Jelenia Góra	m. Jelenia Góra	53,370
20.	„R&R” Stacja Demontażu Pojazdów Ryszard Żygadło	ul. Gliwicka 4, 59-220 Legnica	m. Legnica	108,837
21.	AUTO-MOTO-HANDEL, AUTO-ZŁOM, Krzysztof Semczuk, Kazimierz Bicyński	ul. Rychalska 7, 50-304 Wrocław	m. Wrocław	54,925
22.	Zakład Mechaniczno-Błacharsko-Lakierniczy	ul. Piaskowa 12, 56-300 Milicz	milicki	4,220
23.	PHU „Wieliczko” Tadeusz Wieliczko	ul. Szosa Kępińska 77, 56-500 Syców	oleśnicki	439,811
24.	Jerzy Lech „Chel”	ul. Jasna 1, 56-400 Oleśnica	oleśnicki	102,808
25.	Kasacja pojazdów i innego sprzętu mechanicznego s.c.	ul. Zwierzyniecka 11, 55-200 Oława	oławski	715,180
26.	Centrozłom Wrocław S.A.	ul. Robotnicza 16, 53-608 Wrocław	oławski	183,053
27.	Kasacja Pojazdów Jan Szponar	ul. Górecka 149, 54-060 Wrocław	średzki	813,260
28.	P.H.U. „CAR-STAL” s.c. Ireneusz Stróżyk, Małgorzata Stróżyk	ul. Podchorążych 12, 58-100 Świdnica	świdnicki	687,281
29.	Skup Metali Nieżelaznych i Surowców Wtórnych, Bolesław Uryasz	ul. Kliczkowska 56, 58-100 Świdnica	świdnicki	372,377
30.	Przedsiębiorstwo Obrotu Surowcami Wtórymi „CELMET” Filipowska Cecylia	ul. Bracka 2, 58-150 Strzegom	świdnicki	38,546
31.	P.P.H.U. „LECH-MET” Sylwester Lech	Żmigródek 56, 55-140 Żmigród	trzebnicki	543,541
32.	„DARWÓD” s.c. Roman Szkoła & Robert Plewka	ul. Szytgarska 10, 58-305 Wałbrzych	wałbrzyski	2054,381
33.	Auto-Handel Paweł Oreńczak	ul. Sportowa 14, 58-305 Wałbrzych	wałbrzyski	155,200
34.	Zakład Usługowo-Produkcyjno-Handlowy EBIX Edward Białecki	ul. Wrocławska 5, 55-050 Sobótka	wrocławski	189,190
35.	Auto-Złom Kasowanie Pojazdów	Budzów 158, 57-214 Srebrna Góra	ząbkowicki	148,047
36.	Kopalnia Węgla Brunatnego „TURÓW” S.A.	Bogatynia 3, 59-916 Bogatynia	zgorzelecki	7,890
37.	Auto Naprawa Jerzy Nikolajew	Wilków Osiedle, ul. Leszczyńska 1, 59-500 Złotoryja	złotoryjski	54,324

Infrastruktura gospodarki odpadami

Na terenie województwa dolnośląskiego na koniec 2010 r. funkcjonowały następujące instalacje wspierające gospodarkę odpadami:

- instalacje do zbierania, odzysku i przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego (14 punktów),
- linie sortownicze we Wrocławiu, Łądku Zdroju, Lubaniu, Zgorzelcu, Ściegnach-Kostrzycy, Gaci i Trzebieiniu,

- spalarnia odpadów przemysłowych na terenie PCC „Rokita” w Brzegu Dolnym,
- kompostownie w Lubaniu, Wrocławiu (przetwarzanie na małą skalę odpadów zielonych i biofrakcji), Zgorzelcu (fermentacja metanowa biofrakcji odpadów komunalnych łącznie z osadami ściekowymi), Sulęcinie (gm. Św. Katarzyna) oraz Łądku Zdroju (biostabilizacja zmieszanych odpadów komunalnych).